

FÜGGELÉK

2.sz.

		Igen	Nem	Megjegyzés
Ügyfél-átvilágítása				
1.	Az ügyfél-átvilágítása az üzleti kapcsolat létesítésekor megtörtént-e?			
2.	Merült fel a korábban rögzített ügyfél azonosító adatok valóságával vagy megfelelőségével kapcsolatban kétség?			
3.	Az azonosítás milyen módon történt?			
	☐ Adatbázisokból (internetes, vagy nyilvános, elektronikus adathordozókról) történő kinyomtatással (szervezetek esetén a szolgáltató által lekért, 30 napnál nem régebben frissített, vagy on-line cégjegyzék-adatok okiratként felhasználhatók)			
	☐ Külön adatlap kitöltésével (1. sz. melléklet)			
	☐ Szerződésben			
	☐ Okmányok fénymásolásával (csak az ügyfél beleegyezése esetén lehetséges)			
	☐ Elektronikus adatbázisban való rögzítéssel.			
4.	Mely adatokat rögzítették az ügyfél azonosítása során?			
	a) természetes személy azonosítása esetén			
	aa) családi és utónevét (születési nevét),			
	ab) lakcímét,			
	ac) állampolgárságát,			
	ad) azonosító okmányának típusát és számát,			
	ae) külföldi esetében a magyarországi tartózkodási helyet;			
	af) születési helyét, idejét,			
	ag) anyja nevét;			
	b) szervezet azonosítása esetén			
	ba) nevét, rövidített nevét,			
	bb) székhelyének, külföldi székhelyű vállalkozás esetén magyarországi fióktelepének címét,			
	bc) cégbírószági nyilvántartásban szereplő szervezet esetén cégjegyzékszámát, egyéb szervezet esetén a létrejöttéről (nyilvántartásba vételéről, bejegyzéséről) szóló határozat számát vagy nyilvántartási számát.			
	bd) főtevékenységét,			
	be) képviseletére jogosultak közül a szerződést aláírók és kapcsolattartók nevét és beosztását,			
	bf) ha külföldi szervezeti ügyfélnek van kézbesítési megbízottja, akkor a kézbesítési megbízottjának az azonosítására alkalmas adatait.			
5.	Tett-e írásbeli nyilatkozatot az ügyfél arra vonatkozóan, hogy a saját, vagy a tényleges tulajdonos nevében, illetőleg érdekében jár el?			

6.	A megbízás kapcsán előfordult, hogy nem találkozott a könyvvizsgáló a tulajdonossal, vagy ügyvezetővel?			
7.	Amennyiben külföldi lakóhellyel rendelkezik az ügyfél, adott- e írásbeli nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy saját országának joga szerint kiemelt közszereplőnek minősül-e?			
8.	A könyvvizsgálat során szükség volt más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítási intézkedések felhasználására? (pl: „pénzügyi szolgáltató”, könyvviteli (könyvelői), adószakértői, okleveles adószakértői, adótanácsadói tevékenységet folytatók, ügyvédi, közjegyzői tevékenységet végzők)			
9.	Amennyiben más szolgáltató által elvégzett ügyfél-átvilágítás eredményét elfogadták, kérték az ügyfél hozzájárulását?			
	<u>Pénzmosás megtörténtének lehetőségére utaló gazdasági események</u>			
1.	Történt-e fiktív bevételi tétel- e mögött nem áll teljesítmény- elszámolásra a társaság könyveiben?			
	a) szolgáltatás nyújtása az alapvető eszközök, munkaerő megléte nélkül			
	b) áru eladás korábbi beszerzés nélkül			
	c) áru eladás irreálisan magas áron, esetleg költségek nélkül (szállítás, raktározás stb.).			
2.	Az ügyfél feltűnően értékaránytalan (gyakran több tízszeres) haszonnal közvetít bizonyos termékeket, szolgáltatásokat?			
3.	Van ésszerű indoka a végleges pénzeszköz átadás-átvételnek?			
4.	Ésszerűtlen a tagi kölcsönök felvétele?			
5.	Volt olyan gazdasági esemény, ahol a kötelezettségről a jogosult az ügyfél javára egyoldalúan lemond?			
6.	Van olyan tevékenysége, amikor az ügyfél nyilvánvalóan csak közvetít anélkül, hogy bármiféle hozzáadott értéket termelne? (Pénz átfolyatás)			
7.	Voltak ésszerűen nem indokolható tökeműveletek a gazdálkodás során?			
8.	Szokatlan és indokolatlan nagy összegű készpénzbevételek volt a gazdálkodásnál?			
9.	Tapasztalhatók rendszeresen, nagy összegű leltári többletek, hogy annak okai meghatározásra kerültek volna, illetve ezen okok ésszerűek lennének?			
	<u>Egyéb (járulékos) körülmények, melyek a pénzmosás megtörténtének lehetőségét erősíthetik</u>			
1.	Vizsgálták-e a cégvezetés körülményei? Jellemző nyilvánvalóan alkalmatlan személyek – strómanok – igénybevétele a cégvezetéshez, mint hajléktalanok stb.?			
2.	A társaság székhely nélkül végzi a tevékenységét?			

3.	Tapasztalt tulajdonosváltáshoz kapcsolódó hirtelen, indokolatlan növekedést a forgalomban, vagy annak irányában, melyet nem előz meg sem befektetés, sem más indok?			
4.	A társaság tevékenysége, illetve tőkeműveletei eltérnek a hasonló tevékenységi körrel dolgozó társaságoktól?			
5.	Indokolatlanul alkalmaznak készpénzműveleteket, vagy szokatlan üzleteket kötnek? (pl: indokolatlanul vesz igénybe ügynököt, tanulmányokért fizet ki jelentős pénzösszeget, alkalmaz külföldi közvetítőket)			
6.	A társaságnak van off-shore cég tulajdonosa?			
7.	Származik a társaságnak bevétele olyan helyszínről, amely ország szerepel a FATF (Financial Action Task Force – az OECD pénzmosás megelőzésével foglalkozó szervezete) listáján? http://www.fatf-gafi.org/document/4/0,2340,en_32250379_32236992_33916420_1_1_1_1,00.html			
8.	A társaságnak volt bevétele off-shore helyszínekről? (Anguilla, Bahamas, Belize, Cayman Islands, Cook Islands, Marshall Islands, Mauritius, Montenegro, Vanuatu, Panama, Seychelles, Netherlands Antilles, Niue, Samoa, Saint Vincent & Grenadine, St.Kitts and Nevis, Turks and Caicos) Különösen körültekintően kell vizsgálni az ügyleteket gazdasági ésszerűségét, körülményeit, a teljesítést és az ellenszolgáltatást!			
9.	Tapasztalta a könyvvizsgáló, hogy ügyfele olyan személyek és szervezetek számára nyújtott szolgáltatást, vagy teljesített számukra pénzkifizetést, amely a terrorizmus, illetve egyéb, a Közösség alapelveivel ellentétes tevékenység folytatása miatt alkalmazott uniós korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos listákon szerepel?			
	<ul style="list-style-type: none"> Ha igen, akkor e tényt – mint terrorizmus finanszírozása megtörténtének lehetőségére utaló adatot, tényt, körülményt – bejelentette a pénzügyi információs egységként működő hatóság részére? Ha bejelentette, a szabályzatba foglaltak szerint járt el? 			

Ellenőrző lista
240. témaszámú standard alapján

A tervezés alatti megbeszélések		Igen	Nem	Megjegyzés
1.	A könyvvizsgálat tervezésekor a könyvvizsgálónak meg kell vitatnia a könyvvizsgálati munkacsoport többi tagjával, hogy fogékony-e a gazdálkodó szervezet a csalásból vagy hibából eredő lényeges hibás állításokra.			
A vezetés kikérdezése				
1.	A vezetés hogyan értékeli annak kockázatát, hogy a pénzügyi kimutatások csalás miatt esetleg lényeges hibás állításokat tartalmaznak?			
2.	A vezetés vezetett-e be számviteli és belső ellenőrzési rendszereket a kockázat kezelésére?			
3.	A vezetés ismeri-e a hibák megelőzése és feltárása céljából létrehozott számviteli és belső ellenőrzési rendszereket?			
4.	A vezetés tud-e bármely olyan ismert csalásról, amely hatással volt a gazdálkodó szervezetre, vagy olyan gyanított csalásról, amelyet a gazdálkodó szervezet éppen kivizsgál?			
5.	A vezetés felfedezett-e valamely lényeges hibát?			
6.	Vannak-e bizonyos leányvállalati telephelyek, üzleti szegmensek, ügylettípusok, számlaegyenlegek vagy pénzügyi kimutatás kategóriák, amelyeknél a hiba kockázata magas, vagy ahol csalási kockázati tényezők állhatnak fenn,			
	- ha igen, ezeket kezeli-e a vezetés?			
7.	A belső audit azonosított-e be valamely csalást vagy komoly gyengeséget a belső ellenőrzési rendszerben?			
8.	A vezetés kommunikálja-e a felelős üzleti gyakorlatra és etikus viselkedésre vonatkozó nézeteit a munkavállalókkal, pl. etikai politikán vagy magatartáskódexen keresztül?			
9.	A vezetés megfelelően kezeli-e a belső ellenőrzésnek az előző időszak könyvvizsgálata során beazonosított lényeges gyengeségeit?			
A könyvvizsgáló észlelt-e olyan különleges körülményeket, amelyek kétséggé tehetik, hogy folytathatja-e a könyvvizsgálatot? Például:				
1.	A) A gazdálkodó szervezet nem teszi meg a könyvvizsgáló által az adott körülmények között szükségesnek vélt helyesbítő intézkedéseket a csalást illetően, még akkor is, amikor a csalás nem lényeges a pénzügyi kimutatások szempontjából.			
	B) A csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázatának és a könyvvizsgálati tesztek eredményeinek könyvvizsgáló általi mérlegelése lényeges és átfogó csalás jelentős kockázatát jelzi.			
	C) A könyvvizsgálónak jelentős aggályai vannak a vezetés vagy az irányítással megbízott személyek kompetenciáját vagy becsületességét illetően.			
Példák a csalásból eredő hibás állításokhoz kapcsolódó kockázati tényezőkre				
<i>1. A vezetés jellemzőihez és az ellenőrzési környezetre gyakorolt befolyásához kapcsolódó csalási kockázati tényezők</i>				

· A vezetés motivált a családi szándékú beszámoló-készítésben.
· A vezetés nem tanúsít és kommunikál megfelelő hozzáállást a belső ellenőrzést és a beszámoló-készítési folyamatot illetően.
· A nem pénzügyi vezetés nagymértékben részt vesz a számviteli politikák kiválasztásában vagy a jelentős becslések meghatározásában, vagy komolyan foglalkozik a fentiekkel.
· A vezetés, a tanács vagy az igazgatóság tagjai gyakran cserélődnek.
· A vezetés és a jelenlegi vagy előző könyvvizsgáló között feszült a kapcsolat.
· A gazdálkodó szervezet irányítási struktúrája gyenge vagy nem hatékony.
<i>2. Az iparág helyzetéhez kapcsolódó családi kockázati tényezők</i>
· A családi kockázat ilyen tényezői magukban foglalják azt a gazdasági és szabályozási környezetet is, amelyben a gazdálkodó szervezet működik.
· Új számviteli, törvényi vagy szabályozási követelmények, amelyek ronthatják a gazdálkodó szervezet pénzügyi stabilitását vagy nyereségességét.
· Magas fokú verseny vagy piaci telítettség, amelyet csökkenő árresek kísérnek.
· Növekvő számú üzleti bukás és a vevői kereslet jelentős hanyatlása jellemezte hanyatló iparág.
· Az iparág gyors változásai, pl. nagyfokú sebezhetőség a gyorsan változó technológia miatt vagy a termékek gyors elavulása.
<i>3. A működési jellemzőkhöz és a pénzügyi stabilitáshoz kapcsolódó családi kockázati tényezők</i>
· A gazdálkodó szervezet nem tud cash flow-t generálni a mű-kö-dés-ből, miközben nyereségről és nyereségnövekedésről számol be.
· Jelentős nyomásgyakorlás a versenyképesség megőrzéséhez szükséges további tőke beszerzése érdekében, a pénzügyi helyzet tekintetében (beleértve a főbb kutatási és fejlesztési vagy beruházási kiadások finanszírozásához szükséges tőkét is).
· Eszközök, kötelezettségek, bevételek vagy ráfordítások, amelyek olyan jelentős becsléseken alapulnak, amelyek szokatlanul szubjektív megítélést vagy bizonytalanságot foglalnak magukban, vagy amelyek a közeljövőben olyan jelentős változásnak lehetnek kitéve, amely pénzügyileg negatív hatással lehet a gazdálkodó szervezetre (pl. a követelések végső behajthatósága, a bevételek elszámolásának időzítése, a pénzügyi instrumentumok realizálhatósága biztosíték vagy nehezen értékelhető visszafizetési forrás nagyon szubjektív értékelése alapján, vagy a költségek jelentős elhatárolása).
· Kapcsolt felekkel folytatott jelentős tranzakciók, amelyek nem tartoznak a normál üzletmenethez.
· Nem auditált vagy más társaság által auditált kapcsolt felekkel folytatott jelentős tranzakciók.
· Jelentős, szokatlan vagy igen összetett ügyletek (különösen az év vége felé), amelyek nehéz kérdéseket vetnek fel a tartalom - formával szembeni elsődlegességét illetően.
· Olyan, adóparadicsomok joghatósága alatt lévő jelentős bankszámlák vagy leányvállalatok vagy fiókok, amelyek üzleti szempontból nem igazolhatók egyértelműen.
· Nagyon komplex szervezeti struktúra, amelyben több jogi személy vagy szokatlan jogi személyek, vezetői felhatalmazási szintek vagy szerződéses megállapodások szerepelnek nyilvánvaló üzleti cél nélkül.
· A gazdálkodó szervezetet ellenőrző szervezet vagy személy(ek) nehezen azonosíthatók.
· Szokatlanul gyors növekedés vagy nyereségesség, különösen az ugyanabban az iparágban tevékenykedő más társaságokhoz képest.
· Szokatlanul nagy arányú finanszírozási függőség, az adósság-visszafizetéssel kapcsolatos követelményeknek való alacsony szintű megfelelés vagy nehezen betartható finanszírozási szerződések.
· Irreálisan agresszív értékesítési vagy nyereségességnövelő programok.
· Küszöbön álló csőd, végrehajtás vagy ellenséges átvétel.
· A jelentős függő tranzakciókból (pl. üzleti kombináció vagy szer-ző-dés odaítélése) eredő hátrányos következmények, rossz pénzügyi eredmények esetén.
· Rossz vagy romló pénzügyi helyzet, amikor a vezetés személyesen vállal garanciát a gazdálkodó szervezet jelentős adósságaiért.
<i>4. Az eszközök sikkasztásnak való kitettségéhez kapcsolódó családi kockázati tényezők</i>
· Nagy összegű rendelkezésre álló vagy feldolgozott készpénz.
· Készletjellemzők, mint például a magas értékkel és nagy kereslettel párosuló kis méret.
· Könnyen átváltható eszközök, pl. bemutatóra szóló kötvény, gyémánt vagy számítógépes chip.
· A befektetett eszközök jellemzői, mint például a kis mérettel párosuló piacképesség és a tulajdonos beazonosításának hiánya.
<i>5. A családi kockázat kontrollokhoz kapcsolódó tényezők</i>
· A családi kockázat ilyen tényezői magukban foglalják az eszközök elsikkasztásának kiküszöbölésére vagy feltárására létrehozott kontrollok hiányát.

· A vezetés által gyakorolt megfelelő felügyelet hiánya (pl. nem megfelelő felügyelet vagy távoli helyszínek nem megfelelő ellenőrzése).
· Nem megfelelő nyilvántartás a sikkasztásnak kitett eszközök esetében.
· A feladatok megfelelő elosztásának vagy a független ellenőrzéseknek a hiánya.
· Nincs megfelelő felhatalmazási vagy tranzakció-engedélyezési rendszer (pl. a beszerzésnél).
· A készpénz, befektetések, készletek vagy befektetett eszközök gyenge fizikai ellenőrzése.
· A tranzakciók időbeni és megfelelő dokumentálásának hiánya (pl. visszáruk jóváírásai).

Ellenőrző lista
250. témaszámú standard alapján

A vezetés felelőssége a törvények és jogszabályok betartásáért		Igen	Nem	Megjegyzés
1.	a jogi előírások figyelemmel kísérése és annak biztosítása, hogy a működési szabályzatot ezeknek megfelelően alakítsák ki			
2.	megfelelő belső ellenőrzési rendszerek intézményesítése és működtetése			
3.	üzgyviteli szabályzat kidolgozása, kibocsátása és követése			
4.	gondoskodni arról, hogy az alkalmazottak kellő képzésben részesüljenek és megértsék az üzgyviteli szabályzatot			
5.	az üzgyviteli szabályzat betartásának figyelemmel kísérése és a szabályzatot megszegő alkalmazottakkal szemben a megfelelő intézkedés meghozatala			
6.	jogtanácsos(ok)at bízni meg azzal, hogy segítsenek a jogi előírá-sokat figyelemmel kísérni			
7.	nyilvántartás vezetése azokról a lényeges törvényekről, amelyeknek a gazdálkodó köteles megfelelni a saját üzletágában, valamint a keresetek nyilvántartásának vezetése.			

A törvények és jogszabályok betartása területére vonatkozó könyvvizsgálói feladatok

1.	felhasználni a gazdálkodó üzletágáról és üzletviteléről rendelkezésre álló ismereteket	
2.	tájékoztatást kérni a vezetőségtől a gazdálkodónak a törvényeknek és jogszabályoknak való megfeleléssel kapcsolatosan követett irányelveiről és eljárásairól.	
3.	tájékoztatást kérni a vezetőségtől azokról a törvényekről és jogszabályokról, amelyek várhatóan alapvető hatással lehetnek a gazdálkodó működésére.	
4.	megvitatni a vezetőséggel azokat az irányelveket és eljárásokat, amelyeket keresetek és kártérítések meghatározására, értékelésére és elszámolására alkalmaznak.	
5.	megvitatni a törvényi és jogszabályi követelményeket a más országokban működő leányvállalatok könyvvizsgálóival (például hogy a leányvállalattól megkövetelik-e az anyavállalat értékpapír-forgalmazási előírásainak betartását).	

Könyvvizsgálói eljárások, amelyek segítségével feltárja a törvények és jogszabályok megsértésének eseteit:

1.	Kérjen tájékoztatást a vezetőségtől arról, hogy a gazdálkodó megfelel-e ezeknek a törvényeknek és jogszabályoknak.	
2.	Vizsgálja át az illetékes engedélyező vagy jogszabályalkotó szervekkel folytatott levelezést.	

A könyvvizsgáló szerezzen elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot azoknak a törvényeknek és jogszabályoknak a betartása tekintetében, amelyek megítélése szerint hatással vannak a pénzügyi kimutatásokba bekerülő jelentős összegek és részletező magyarázatok meghatározására. A könyvvizsgálónak kielégítő mértékben kell ismernie ezeket a törvényeket és jogszabályokat annak érdekében, hogy mérlegelhesse őket a kimutatandó összegek és a közvételeendő adatok meghatározásával kapcsolatos állítások könyvvizsgálatakor.

Szabálýszegésre utaló jelek

<p>Az alábbiakban található néhány példa az olyan típusú információkra, amelyek a könyvvizsgáló tudomására juthatnak és arra utalhatnak, hogy szabályszegés történt.</p>
<ul style="list-style-type: none"> · minisztériumok által tartott vizsgálat vagy pénzbírságok és kötbérek fizetése
<ul style="list-style-type: none"> · kifizetések nem részletezett szolgáltatásokra vagy hitelnyújtások tanácsadók, részesedési viszonyban álló felek, alkalmazottak vagy kormánytisztviselők részére
<ul style="list-style-type: none"> · olyan értékesítési jutalékok vagy ügynöki honoráriumok, amelyek túl magasnak tűnnek a gazdálkodó által, vagy az üzletágban szokásosan fizetettekhez képest, vagy a ténylegesen kapott szolgáltatásokhoz mérten
<ul style="list-style-type: none"> · vásárlás olyan árakon, amelyek lényegesen magasabbak vagy alacsonyabbak a piaci árnál
<ul style="list-style-type: none"> · szokásostól eltérő készpénzes kifizetések, vásárlások bemutatóra szóló bankcsekkek formájában vagy átutalások számjeles bankszámlákra
<ul style="list-style-type: none"> · szokásostól eltérő ügyletek adóparadicsomokban bejegyzett vállalatokkal
<ul style="list-style-type: none"> · a kapott áruk vagy szolgáltatások kifizetése más országnak, mint ahonnan az áruk és szolgáltatások származnak.
<ul style="list-style-type: none"> · kifizetések szabályszerű devizahatósági dokumentáció nélkül.
<ul style="list-style-type: none"> · olyan számviteli rendszer megléte, amely akár tervezéséből kifolyólag, akár véletlenül nem biztosítja a könyvvizsgálat számára a megfelelő ellenőrzési adatokat, vagy pedig az elegendő bizonyítékot.
<ul style="list-style-type: none"> · kellő felhatalmazás nélkül lebonyolított ügyletek vagy szabályellenesen rögzített ügyletek
<ul style="list-style-type: none"> · média-kommentár